

Motion till riksdagen 2021/22:285

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Allmänna arvsfonden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur arvsfonden fungerar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare skärpa kraven för utbetalningar från Allmänna arvsfonden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strikt resultatredovisning av mottagare av Allmänna arvsfondens pengar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättsprocesser gentemot närstående och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allmänna arvsfonden instiftades av riksdagen redan 1928 som en statlig fond för medel från dödsbon som saknat arvinge. Idén med Allmänna arvsfonden är god, då den är tänkt att stötta ideellt engagemang som finns hos olika föreningar och organisationer för att arv utan rättfärdig mottagare ska komma samhället till del. Tanken är att det ska gå att söka stöd för att bra idéer ska kunna förvandlas till en bättre verklighet för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Varje år får runt 400 projekt över hela landet stöd ur fonden och år 2017 delades hela 597 miljoner kronor ut. Kraven för att få stöd har skärpts, men fortfarande lyckas ungefär 20 procent av de sökande svara upp mot de kriterier som finns. Det finns givetvis många goda projekt som lyckats till följd av arvsfondens stöd, men kritiken mot fonden har också stundtals varit mycket hård vilket till och med resulterat i röster om att lägga ned hela fonden. Kritiken handlar dels om vilka utbetalningar som beviljats, dels om hur fonden driver in sina tillgångar.

Översyn, resultatredovisning och skärpta krav

Det är naturligtvis inte tänkt att arvsfonden ska ge stöd till organisationer som har våldsbejakande, kvinnoförtryckande eller odemokratiska och polariserande agendor, men tyvärr sker det idag. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avslöjade i en rapport 2017 hur arvsfondens anslag ska ha finansierat islamistiska och antidemokratiska organisationer. I rapporten gick det att läsa hur den internationellt mäktiga islamistorganisationen Muslimska brödraskapet via diverse underorganisationer tagit emot miljontals skattekonor för att bistå i byggandet av sin svenska verksamhet. Miljontals konor har även gått till att finansiera antisemitisk propaganda genom föreläsningar arrangerade av Afrosvenskarnas riksförbund och islamistiska Ibn Rushds projekt Forix. Mångkulturellt Centrum (MKC) i Fittja fick pengar för sina projekt, och det visade sig att det inom MKC förekom ifrågasättanden av demokratin samt svartmålande av polisen och hyllning av kriminella. Det har vidare visat sig att medel från arvsfonden gått till rena bedrägerier. Exempelvis fick föreningen Spiritus Mundi 2,9 miljoner konor av arvsfonden år 2016 för att omvända ungdomar på väg in i extremism. Föreningen har inte kunnat redovisa något resultat och pengarna tycks snarare ha gått till låtsaslöner och bluffakturor.

Man kan tvivla på att de döda vars tillgångar hamnat hos arvsfonden verkligen skulle ha önskat att deras pengar gick till exempelvis antisemitism, religiös fanatism eller bedrägeri. Även om tanken är mycket god – att stärka sunda, ideella krafter i samhället som gör någonting gott – krävs det en förändring. Att medel går till extremism eller för den delen till vad som kallas normkritisk experimentverksamhet på förskolebarn (som det har gjort i Uppsala) är dock ytterst tveksamt. Ej heller ska fonden finansiera framtagandet av så gott som okända mobilappar med pushnotiser för miljonbelopp, vilket skett genom ett av MKC:s projekt. Pengarna hade gjort mer nytta och arvsfonden hade haft ett högre förtroende genom projekt som syftar till en positiv samhällsutveckling om medel gick till exempelvis forskning, hedersutsatta kvinnor eller svårt sjuka patienter.

Riksdagen bör uppdra åt regeringen att se över hur Allmänna arvsfonden fungerar samt under tiden kraftigt skärpa kraven för vilka organisationer som kan få stöd från arvsfonden. Riksdagen bör även uppdra åt regeringen att införa en strikt resultatredovisning av mottagare av Allmänna arvsfondens pengar i syfte att förhindra och motverka bedrägeri.

Indrivning av medel

Vad som också upprört många människor är arvsfondens agerande när de driver rättsprocesser gentemot efterlevande. Det har framkommit skräckexempel på hur fonden i strid med de dödas önskan verkar för att frånta exempelvis sambos till den avlidnes egendom. Exempelvis stämde en utpekad arvinge, som förekom i den dödes testamente, då arvsfonden menade att det inte var korrekt skrivet rent formellt trots att viljan hos den avlidne att vederbörande skulle få arvet var tydlig. Ett annat exempel är våren 2017 när en då 85-årig man, trots protester från familjen, förlorade arvet från den kvinna han älskat och levt med i 40 år. Allmänna arvsfondens svar på detta var att de inte kunde fatta beslut för att vara snälla. En annan kvinna förlorade sin gård som hon bott med sin 71-åriga man på i 24 år efter att han avlidit i en olycka. Det råder inget tvivel om att detta är fullkomligt oacceptabelt. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att

säkerställa att Allmänna arvsfonden inte kan driva rättsprocesser mot efterlevande som i de nämnda exemplen.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Mikael Strandman (SD)

Lars Andersson (SD)

Bo Broman (SD)